

Ha nem is sírva, de azért kellőképpen felháborodva panaszkolja a középiskolai tanárnő, hogy lassan már az utcára sem mer kimeni. Bevásárolni lehetőleg kora reggel vagy a csendesebb esti órákban jár, s akkor is a félre eső boltok polcain válogat.

Félelmének, lakásába való visszahúzódsának oka: erősen tart több tanítványának szüleitől. Rettetg attól, hogy felismerve, nem éppen hízelgő szavakkal illetnék ezek a nekikeseredett apák, anyák, akiknek egy a bánta — az illető tanárnőtől rossz vagy a vártnál rosszabb jegyet kapott a gyerek...

De a pedagógiának nemcsak ez a néptelenebb utcákba kényszerülő munkása félt. Hasonlóképp kerül az embereket még jó pár tanító néni és tanár bácsi, aki mind-mind egyformán „vétkezett”: a maga meggyőződése és nem holmi remények szerint értékelte egy-két vagy egy tucat-két tucat diák tudását.

Sajnos ezen a víz zavarta tanév végén még ilyen dolgok is feszítik az idegeket. És hogy feszítik!

Ázt mondja az egyik „aláosztályozásban” vétkes pedagógus, hogy a hozzá szívtörő hírek szerint már írásbeli feljelentés is készült ellene: nyelvtanóráinak meg nem tartásával vá-

dolja benne egy kislánya jegyét erősen „rosszalló” anyára.

Tiltakozó levelek szállodának, csörögnek a reklámoló telefonok. S mindez a négyesnek várt hármaskörért, a hármaskör várt kettesekért...

Azt persze, hogy végül is miért lendült neki ez, a minden eddigi méreteket felülmúló szülői ellenattak, nem nehéz megmagyarázni. Az egyetemi, főiskolai felvételek érdekében — a felvételhez szükséges jobb jegyekért — reklámolt, fenyegetett, könyörgött annyi álmodat kergető, fia, lánya jövőjét nem az adott lehetőségek mércéjével tervezgető apa, anyja.

Az a baj — kesergik a pedagógusok —, hogy a szülőkkel egyre kevésbé lehet megértetni azt a viszonylag gyorsan kiderülő tény, hogy gyermekük képességei szerint nem több mint közepes. Tiltakoznak, sírvakadnak, megpróbálkoznak más iskolával, de az anyyniszor bizonyított valóságot el nem fogadják.

És ami mindennél rosszabb, álmok táplálta tévedésüket gyermekükben is elültetik. Tekintélyt rombolva becsmerlik előttük a „rosszul” osztályozó tanárokat; szemük láttára — sőt: segítségükkel — fogalmazták meg a reklámoló levelet; s nem egyszer jelenlétükben

kérik számon az eggyel, a kettővel, a hárommal jobb osztályzatot.

Igy aztán olykor-olykor az is megcsúsz, hogy a nagy szülői rohamoknak nem tud a pedagógus ellenállni. Belefárad a meg-megújuló ostromba, s ahogyan kéri-követelik tőle, kettes helyett hármast, hármast helyett négyest ad.

Nemrégiben az egyetemi vizsgabizottságok néhány tagjával beszélgetve derült fény ezekre a nem is olyan ritka, kierősírozott „felülosztályozásokra”. Ahogy mondják, egy-egy felvételiző bizonyítványában néha kétszer-háromszor is megnevezik azt a kitorólhetetlenül bejegyzett jó jegyet, hiszen az általa szimbolizált tudás éppen nem az ötsötök, négyesként minősített tudásra vall.

Igy is, úgy is elítélendő tehát az apai, anyai törekvés, amely fiának, lányának érdemtelenül jó jegyet akar kicsikarni. Örli, nyugtalanítja, kellemetlen helyzetekbe kényszeríti azokat a pedagógusokat, akik egyelőre még képesek az ellenállásra, s rossz lelkiismeretet ad azoknak, akik viszont nem bírván az ostromot, meghátrálnak. Különösen akkor, ha az általuk bejegyzett érdemjegyek irrealitására az egyetemi, főiskolai felvételen fény — erős fény — derül.

Ahogy a napról napra való tanítás, úgy az osztályozás is az iskola dolga. Beleszó-lásnak, tiltakozó, számon kérő kirohanásoknak „helye nincs”!

AKÁCS LÁSZLÓ

Mérlegen a zenei élet

Szeged irigylésre méltó helyzetben van — ha csak a tények egyik csoportját nézzük. Szeged a nyár legjelentősebb kulturális eseménysorozata, a szabadtéri játékok, Szeged a vidék legjobb operagyűjtése, itt működik az országos hírvé Zenebarátok Kórusa, a tanárképző főiskola ugyancsak tekintélyes női kara, tavaly új szimfonikus zenekar alakult a városban, Szegeden van az ország egyik leghíresebb orgonája, az alsó- és középfokú zeneiskolák csúcsán több év óta a Zene-művészeti Főiskola kihelyezett tagozata áll, Szegeden kívül nincs az országban még egy vidéki város, amelyik a zenei élet ilyen lehetőségeivel és adottságaival rendelkezne. Sőt: külön-külön mindegyikért irigyelnek és irigyelhetnek is bennünket.

ben például most kezdték meg a kihelyezett főiskolai tagozat számára új iskola és új kollégium építését; irigyelhetjük őket.

Tekintettel azonban arra, hogy a tények között összefüggés van, az épülethiány, a hangversenyterem hiánya, egyáltalán a zenei élet fejlődését akadályozó gyenge tárgyi feltételek bizonyos idő után lehúzzák a maguk alacsony színvonalára a város egyébként és pillanatnyilag irigylésre méltó magasságokban álló zenei életét. Bizonyos idő után ugyanis ilyen brutálisan is fel lehet vetni a kérdéseket: minek külön szimfonikus zenekar, ha nincs hangversenyterem, minek főiskolai tagozat, ha működésének feltételei nincsenek biztosítva? Ide is el lehet jutni. Ma még ezek a kérdések diszjonánsan hangzanak, de egy idő után már természetessé válhatnak.

Ez azonban csak az egyik oldal. A tények másik csoportjából kiderül például, hogy bár Szegednek a színházi zenekaron kívül külön szimfonikus zenekara és több országos hírvé kórusa, valamint kamaregyüttese van, de nincs elfogadható hangversenyterem. A színház, mint koncertterem, nem megoldás, a Tisza Szálló díszterme pedig több ok miatt sem alkalmas hangversenyek rendezésére. A tények másik csoportjából kiderül továbbá, hogy a zeneiskolák általában, de különösen a főiskola kihelyezett tagozata rendkívül mostoha körülmények között működnek és működik. A régi szakiskola öreg és szűk épületének felső emelete, amelyet az iskola kapott meg, nemcsak eihanyagoltsága, szűk méretei miatt sem alkalmas főiskolai színvonalú oktatásra. Ezenkívül — a debreceni, a győri és a miskolci tagozattal ellentétben — a szegedinek nincs kollégiuma. Ez nemcsak a beiskolázás miatt súlyos gond, hanem a tagozat jövője, fejlődése szempontjából is.

Ha a tényeknek ezt a csoportját vizsgáljuk, Szeged irigylésre méltó helyzete rögtön megszűnik, sőt más vidéki városokkal szemben hátrányba kerül. Debrecen-

Hogy ne válhassanak természetessé — mindenekelőtt ezért helyeselhet, hogy a városi tanács végrehajtó bizottsága egyik nemrég ülése — alapos elemzéssel vizsgálva meg a város zenei életét — a továbbfejlesztés érdekében határozata egyik pontjában utasította a művelődésügyi osztályt, hogy „a távlati tervek készítésénél legyen tekintettel a zenei igényeket korszerűen kielégítő hangversenyterem szükségességére”. A határozat másik pontja kimondta, hogy „lépéseket kell tenni az önálló művészeti szakközépiskola létrehozása feltételeinek vizsgálatára is”.

Nyilvánvaló, hogy ezek a határozatok nem máról holnapra valósulnak meg. De az biztos: nagyon fontos és nagyon lényeges kérdésekben úgy döntött a végrehajtó bizottság, hogy a tényleges továbbfejlesztés lehetőségeit biztosította. Várnunk kell még az új hangversenyteremre? Várnunk, De most már tudjuk — s ez az új az egyébként is fontos kérdéseket rendező (ezekre még visszatérünk) határozat utáni helyzetben —, hogy nem hiába és nem időtlen idő-kig.

ÖKRÖS LÁSZLÓ

Megnyílik a Korona

A Várhegyen az utóbbi években a Dél-budai Vendéglátóipari Vállalat több vendéglőt, eszpresszót felújított, Jelenleg is dolgoznak a hálózat fejlesztésén, s erről a vállalat igazgatója jelentésben számolt be az I. kerületi tanács végrehajtó bizottságának.

A jövő hónapban megnyitják az Uri utca 32. szám alatt a Behrám nevű zenés eszpresszót.

Ugyancsak a jövő évben elkészül a Tárnok utca 16. szám alatt most épülő vendéglő. Az épület 300 éves műemlék.

Kételemeles vendéglő és borozó épül itt, mintegy hatmillió forint költséggel. A vendéglátóipari vállalat jelentése hangsúlyozza: nemcsak az üzlethálózat fejlesztését tartják szükségesnek, hanem a szolgáltatások javítását is.

A bőrnyakúak gyilkosiskolája

A világ legátálátalanabb katonái és az Egyesült Államok „elit csapata”: az amerikai tengerész hadtest „bőrnyakújai”. Nem születnek harcosoknak — arra idomítják őket. Embertelen fegyvermezs teszi őket tökéletes gyilkosokká. Sokan omlanak össze a kiképzés során. A megmaradtak csak egy célt ismernek: „ölni, ölni, ölni”.

„A bajonettel felhasítjátok az ellenséget”

„Egy ifjú néger jelentkezik: — Sir — kiáltja —, az újonc kéri, hogy szólhasson az őrmesterhez. — Mit akarsz? — kérdezi utálkozva az őrmester. — Sir —, kiáltja az újonc — az újoncnak heves fájdalom vannak a mellében. — Úgy, fájdalom a mellében? — mondja gúnnyosan az őrmester, aztán megharagszik: — Mondok én neked valamit, te f... egy tengerészgyalogos csak akkor befejez meg, ha szabadságon van. Világos? — Igenis, sir — ordítja a néger fiú. Arca feltűnően

ismer szebb halált annál, mint elesni a hazáért. Isten áldja meg a bátor férfiakat Vietnamban, de természetesen csak azokat, akik a helyes oldalon küzdenek.

Odakint, az őrmesterek, istenháza előtt várnak az imádkozókra, és amikor végre kijönnek, már ordítanak is: „Fogjátok be átkozott pofáitokat, hiszen az istenisztelet véget ért.” Bokák csattognak, ordítás, igazodás, futólépés. A gúnnyolódó gerinctörök ismét munkához látnak. A templom ajtajában pedig ott áll örömtől repeső szívvel a lelkes úr.

A fegyvermezs vasárnap is folytatódik. A kínzás nem lánnyul. Egyetlen percnek sem szabad kín nélkül eltelnie. Ezt nem tűri a rendszer, ettől fellazulna.

— Az agyukat kell kimosnunk — mondja Vallaire, az apró termetű őrmester. — Érti? Még hozzá alaposan. — Ertem — mondom.

— Fel sem szabad ocsúdniuk a puhányoknak. — Ertem.

— Az embernek itt az az érzése, hogy valami jót tesz a hazáért. Hányini kell annak látnak, amit ezek a balosok ebből az országból csinálnak akarnak — mondja az őrmester.

Persze, persze, a balosok, jobb, ha Vallaire őrmesternek az útjába sem kerülnek, de Allen őrmestert is kikerülik. Ő éppen a haladó újoncokat tanítja a bajonettforgatásra. Belevaló, igazi hadfi. Semmi hamis érzélgősség. — O. K. újoncok — mond-

túlzsúfolt kikötő előtt, hogy oda a legelső alkalommal befuthasson. Ez délelőtt fél 12-kor sikerült is.

Am a megígért 25 tonna gázolajat csak a következő nap, 12-én kapták meg.

Volt tehát ideje a kapitánynak és a szolgálóknak nem teljesítő tengerészeknek szétneézni a szudáni kikötővárosban. Megállapították, hogy a meglehetősen tiszta kikötőben van tengerészklub is (állítólag misszionáriusok hozták létre), a város üzleteiben pedig olcsón lehet kapni gyíkbőrt, elefántcsontfaragványokat, meg efféléket.

A városban egyébként sok az indiai és a görög kereskedő. Kis üzletek, afféle bodegák tulajdonosai, Angolul is beszélnek.

Másik érdekesség: Port Sudanban shortban is lehet járni — ami Egyiptomban, Jordániában és Szaúd-Arábiában illetlen viseletnek számít.

Ami a bennszülötteteket illeti: akad közöttük néhány jobb módú is. Ők a saját gépkocsijukon közlekednek. Persze, a fehérbőrű gazdagokhoz képest elenyésző a számuk.

Honfitársainkat azonban — érthetően — mindez kevésbé izgatta. Az inkább, hogy — miként a kapitány megtáviratozta Budapestre — „a bal főgép tengervízszivattyújának a nyomócsöve megrepedt”, s több kisebb sérülést szenvedett a hajó feleke.

Máskülönbben még 10-én este hatkor azt az utasítást kapta hazulról Süveges László, hogy „bunkerolás után menjen Massawa elé.” (Vagyis: ha feltankolt üzemanyaggal, hajózzon a légvonalban 500 kilométerrel délkeletre fekvő etiópiai kikötőbe.) A kapitány azonban — remélve, hogy a Szuzeicsatornát megtisztították már a hajóroncsoktól — 12-én délelőtt fél 12-kor ezt táviratozta: „...Helyzet alakulása és kedvező áthaladási besorolás miatt mielőbbi

ja oldalfegyverével játszadozva —, majd megmondom nektek, mit csináltak ezzel a fegyverrel, ha belőletek, nyomorultakból, egyszer férfiakat faragtunk. Ezekkel a bajonettekkel csinosan felhasználhatjátok ellenségeiteket, világos?

— Igenis, sir — ordítják az újoncok.

— Hangosabban!

— Igenis, sir!

— A fenébe, még egyszer: hangosabban!

— Igenis, sir!

— Ezzel a fegyverrel átkozott szép tetoválást vágtok az átkozott testén, világos?

— Igenis, sir — kiabálnak az újoncok.

— Fölhasítjátok és átkozott beleit az átkozott pofájába tömitek, világos?

— Igenis, sir — ordítják a fiúk.

— Ha előtettek fekszik és még mozog, akkor a lábátokkal a fejére tapostok, amilyen erősen csak tudtok. S közben óvatossá lesztek, mert olykor egy ilyen átkozott fej félregurul, és akkor magatokat estek az átkozott pofátokra, világos?

— Igenis, sir.

— Ölni fogtok, újoncok, ölni, ölni, ölni! Vietnamban, Csehszlovákiában, Németországban, mindenütt, bármelyik átkozott országba is küldjétek benneteket, világos?

— Igenis, sir.

Németországban is?

(Vége.)

Irták: Rolf Winter és Thomas Höpker